

יואב שורק

משטרה ראויה אינה מותרות

לנוכח מחדלים מתמשכים וחוסר אמון ציבורי, ישראל אינה יכולה להמשיך לחמוק מטיפול מעמיק בכינונה של משטרה טובה

צורך בהיכרות נקודתית: למרבה הצער, ההנחה שהמשטרה אינה אמונה תמיד על אמירת האמת מקובלת על ישראלים רבים, ומעוגנת בעובדות אינספור. חלקן יפורט כאן במאמר שיתפרסם בגיליון הבא. המאמר יתמקד בתרבות הארגונית הקלוקלת של משטרת ישראל, שאחד ממאפייניה המובהקים הוא דיווחי כזב, בעיקר במטרה להגן על שוטרים ולכסות מחדלים ועוולות. הבעיות הקשות קיבלו חיזוק גם מן התרבות הפופולרית. סדרת טלוויזיה ששודרה בקיץ האחרון, ושעלילתה מתארת משטרה הנגועה בשחיתות עמוקה, נתפסה בציבור כאמינה. כמובן – במשטרה משרתים אנשים מצוינים רבים, המפגינים יושרה ומסירות

ימים ספורים אחרי המרדף המשטרתי של ימ"ר ש"י, שהוביל למותו הטראגי של אהוביה סנדק בן ה-16, נפצעו אנושות שני נוסעים ברכב בכביש 6, מירי מרכב חולף, לאור היום וכשהם מלווים ברכב משטרתי שנועד להגן עליהם. שנת 2020 הסתכמה בכמעט 100 נרצחים במגזר הערבי, תוך אוזלת יד של המשטרה, אותה משטרה שגם כשלה במניעת מסיבות וחתונות כחלק מהמאבק בהתפשטות הקורונה.

כמי שמכיר את המציאות ביהודה ובשומרון, ואינו זר לחלוטין למרחב של 'נוער הגבעות' ולהתנהלות ימ"ר ש"י, אינני אובייקטיבי כאשר אני חושד שהנער שילם בחייו על שגיאות חמורות של השוטרים. אבל אין

פשוט. אבל מדינה אינה יכולה להסתפק בטיפוח ה'קטרים' של המשק או המצוינות האקדמית; היא חייבת להבטיח שהארגון הנושא בזכות הבלעדית להפעלת אלימות, הארגון המופקד על הבטחת הביטחון האישי והסדר התקין בכל רחבי הארץ, יהיה הגון ואפקטיבי, מנצח ומעורר אמון. בהעדר משטרה ראויה, החברה מתפוררת והופכת לזירת מאבק אלימה, המדרדרת את כולנו למציאות עגומה של עולם שלישי שבה שולטים השחיתות והפרוטקשן. לשמחתנו, חלקים מרכזיים במדינת ישראל רחוקים ממציינות כזו – אבל המרחק איננו רב. כפי שמלמד המאמר הרחב על הבדווים בנגב המופיע בגיליון זה, אוזלת ידה של המשטרה לנוכח הפשע המאורגן, והעדפתה לשקט התעשייתי, הם מהגורמים העיקריים לכישלונה של ישראל להתמודד עם האתגרים שמציבה הפזורה הבדווית – כישלון הגובה מחירים כבדים מאוכלוסייה זו ומשכניה, ומערער את סמכותה המוסרית של מדינת ישראל ואת משילותה.

הבחירות המתקרבות הן הזדמנות חשובה להעלות – מעבר לוויכוחי הסרק על נתניהו וכתבי האישום השוליים שלו – את שאלת שיקומה של המשטרה והמשילות אל ראש סדר היום של השיח הציבורי בישראל.

בתפקיד כפוי-טובה; אך כארגון, המשטרה רחוקה מלהיות מה שראוי שתהיה. סיפורי ילדים, שבהם השוטר הוא הדמות הטובה והאחראית שאליה פונים בעת צרה, זרים למציאות הישראלית.

המשימה המוטלת על המשטרה היא קשה, שכן היא אמונה על הפנים הלא-נעימות של מדינה מתוקנת: הצורך לאכוף את החוק, להציב גבולות, ולבוא במגע עם החלקים האפלים של החברה כדי למנוע פשיעה, להרתיע, לתפוס עבריינים ולהביאם למשפט. נראה שכשם שעיסוק כזה אינו המקצוע האטרקטיבי ביותר בעבור אנשים רבים, כך הטיפול בו אינו אהוד על נבחרי הציבור: משטרת ישראל היא מהארגונים המוזנחים ביותר על ידי המנהיגות הפוליטית בישראל, ארגון שהכשלים שבו עוברים מקדנציה לקדנציה – ומצטרפים לרשימה הארוכה של תחומי-הפנים שמופקרים לאורך שנים בידי ראש הממשלה נתניהו. זה כמובן לא רק נתניהו: מערכת הבריאות מככבת בתשדירי בחירות, בתואנות על "זקנה במסדרון", וזאת אף כי בשעת מבחן היא מתגלה כחזקה ויעילה; לעומת זאת, המשטרה אינה נושא לשיח ציבורי בכלל, אף שתפקודה כושל והאמון הציבורי בה נמוך.

שיקומו של ארגון גדול, ושינוי מעמיק בערכיו ובמעמדו הציבורי, אינם עניין